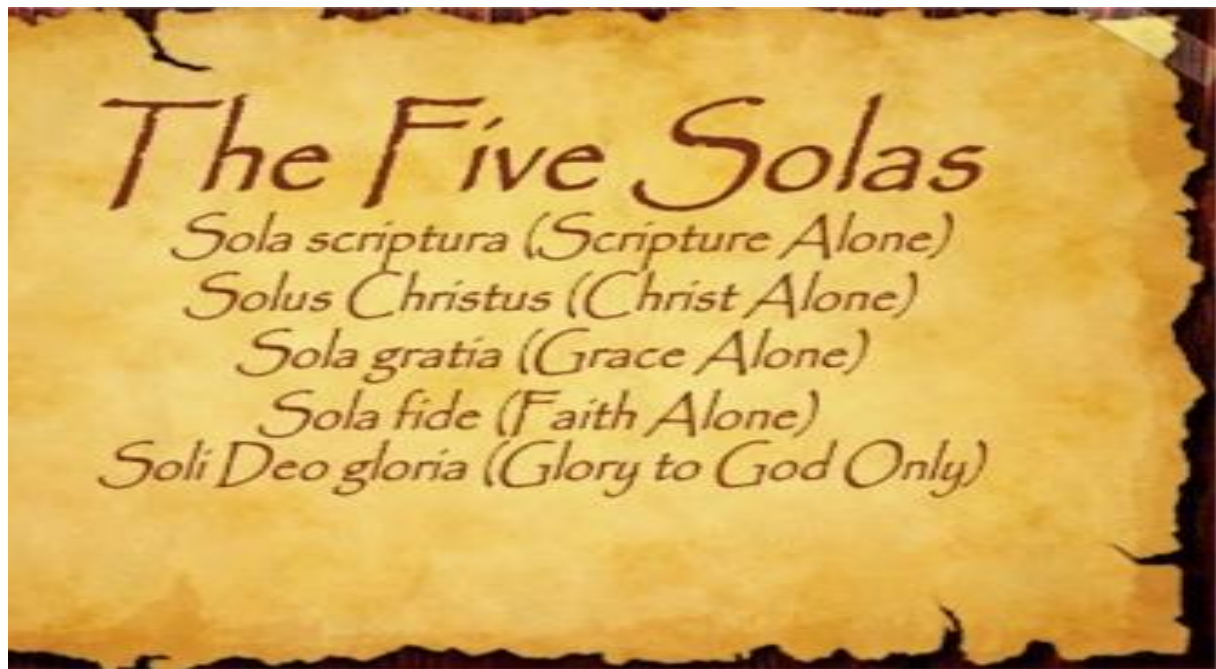

PROTESTANTSE REVEILLE

FOR THE WORD OF GOD, AND FOR THE TESTIMONY OF JESUS CHRIST
CHRISTUS OPENBARING 1v9

PROTESTANTSE VERENIGING VAN SUID-AFRIKA.
GESTIG 1925.

INHOUD

‘N WOORD VAN DIE REDAKTEUR.....	3
STAATSKAPING VAN SUID-AFRIKAANSE KERK OF NODIGE BEHEER?	4
DIE BELYDENDE PROFESSOR.....	6
DIE LEER VAN REGVERDIGING.....	8
DIE SOUTPILAAR.....	9
GENADENDAL – TAAK VERRIG.....	11
"GODVRESENDHEID EN GOEIE GEVOLGE"*	13
DIE UITVERKORENES	15
GEREFORMEERDE KERK IN SUID-AFRIKA STAAN VOOR UITDAGINGS.....	16
Oor die skrywer.....	17
PAS OP VIR DIE ORALITEITSBEWEGING	17
DIE LAS EN HITTE VAN DIE DAG	19

**"IN NOODSAAKLIKE SAKE EENHEID; IN NIE-NOODSAAKLIKE SAKE VRYHEID; IN
ALLES LIEFDE".**

EVANGELIESE BEGINSEL.

‘N WOORD VAN DIE REDAKTEUR

Geagte Leser – Paasfees "Goeie Vrydag" 3de April 2026:

Wanneer ek die wonderlike Kruis van Christus aanskou: God het Sy ENIGGEBORE Seun gegee, sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore mag gaan nie, maar die ewige lewe kan hê, Johannes 3v16, buig ek laag in stilte:

"Omdat Hy ander sou red, kon Hy nie Homself red nie".

J.R. Miller D.D., Lukas 22v35.

Uitdagings waarvoor die Kerk hierdie Paasfees in Suid-Afrika staan, sluit staatsbeheer in met betrekking tot die Kommissie vir Kultuur, Godsdiens en Taalregte se voorstelle om predikante te laat registreer. Wat veronderstel is om kulture, godsdienste en tale, veral van minderhede, te beskerm, kan die meerderheidsgodsdiens, die Christelike godsdiens, ondermyn, in terme van **ERASTIANISME; "die leer wat sê dat die Staat superieur teenoor die Kerk is in kerklike sake"**. Britannica.com. Intussen spog ‘n Islamitiese liefdadigheidsleier dat hy nie aan ons wette hoef te voldoen nie met betrekking tot geldverplasing, en tog het hy invloed by hooggeplaastes. Midde-Oosterse alliansies spel GEVAAR soos ‘n assosisie met Iran, die Nommer Een terreurborg en MTN se skakel en onttrekking.

Registrasie verskaf die ammunisie om die welvaarts- “evangelie” te reguleer en verskerp, d.w.s wonderwerke “op aanvraag”, mag, gesondheid en megarykdom, en “gebruikersvriendelike” predikante; maar die slotsom is dat getroue pastore, alhoewel hulle so arm soos ‘n kerkmuis is, gehoor sal moet gee en dit nakom. Praat van jou hand in ‘n wespenes steek met hierdie beheer, soos die ou Engelse Wet Van Eenvormigheid (1662); of ‘n weerklank van die Protestantse Hervorming toe die Hervormer Martin Luther se gewete onderworpe was aan die Woord van God, die Skrif. Sy woorde “Hier staan ek” herinner ons aan Petrus en die ander Apostels wat voor die Joodse Raad gestaan het en dapper gesê het, soos ons ook binnekort moet sê:

“'n Mens moet eerder aan God gehoorsaam wees as aan mense”. Handeling 5v29.

Gebore in die VSA? Party mense het die indruk dat die Hemel bo die VSA is, en dat sy taal deur sy mense gepraat word. Wanneer hulle sprekers met Amerikaanse aksente hoor, word dit vir evangelie aangeneem. Op gereelde tye oor die jare land iets nuut hier, wat nuwe kerke voortbring, wat met ouer kerke meeding. Gemeentelede val oor mekaar en party “val in die Gees”! Die resultaat is ontwrigtend, met ‘n uitval wat mense verwar en ‘n vervaldatum. Uiteindelik loop dit dood en verloor dit gas soos ‘n soet koeldrank wat in die son lê, pap soos die “agste wêreldwonder”. Wat nou? Op ‘n kritieke tyd soos nou! Die strydwekkende element in ons nasie wat geweld aanmoedig en anargie aanspoor, het ‘n demoniese intensiteit wat weerstaan moet word. Mensehandel, uitbuiting en gierigheid is hier ‘n klad. Die morele verval in die Weste ook. Dit is ‘n skande om selfs te praat oor die dinge wat in die geheim gedoen word. Dit is ‘n barometer van alle nasies, Efesiërs 5v12. Alhoewel baie van ons burgers steeds ons Here liefhet en Hom vrees, insluitend diegene in hoë poste, en nie alles is verkeerd in Suid-Afrika nie, is die tweeledige ondermyning van die Christelike geloof, deur diegene in sy eie leiersrange en die waargenome inmenging deur die staat, baie werklik.

Tog hoop ons nog in die Kaap die Goeie Hoop dat gebed en welgesindheid sal seëvier.

In Jesus, Craig Hounsom. Altyd aan die wenkant.

"Die son mag ophou om op die mens te skyn en die aarde mag ophou om ons te onderhou, maar God sal nooit ophou om getrou te wees aan Sy belofte nie."

Richard Baxter (1615 - 1691), Puritein. Aangehaal deur prof. G.N.M. Collins.

STAATSKAPING VAN SUID-AFRIKAANSE KERK OF NODIGE BEHEER? **ERASTIANISME – ‘N SEKULÊRE HOOFKWARTIER VAN KERKREGERING**

Gemaak In Switserland: Onderwerping van die Kerk aan die Staat

Kan die Staat die Christelike bediening se keuringsorde reguleer? "Erastianisme" het ‘n kernverbintenis met hierdie drakoniese (streng) wet. Thomas Erastus (1524 - 1583), ‘n Hervormer en geneesheer, en volgeling van die Hervormer Zwingli, van Zürich, het na bewering die eenheid tussen Kerk en Staat geondersteun, wat die Staat superieur teenoor die Kerk in terme van tug gemaak het, alhoewel dit nou betwis word. "Erastianisme" as die leer van kerkbeleid het weer na vore gekom by die historiese

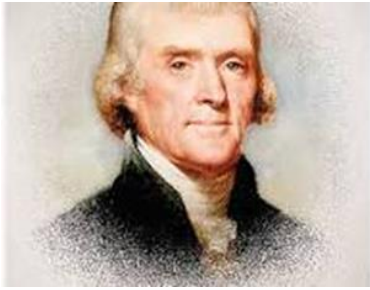
Westminster-vergadering (1643 - 1653), in 'n "onderskeie groep" gelei deur Selden, Lightfoot, Coleman, en Whitelocke; verwysing Christian Classics Ethereal Library. Selden was die woordvoerder, 'n hooggeleerde debatvoerder wat Eratus se standpunt kragtig voorgelê het. Dit het 'n sterk weerlegging nodig gehad.

Dit was oorgelaat aan die jong Skot, George Gillespie, wat 31 jaar oud was, om Selden aan te pak. Gillespie het drie woorde in sy kantlyn geskryf, "Gee lig, Here" ("Give light, Lord" (Da lucem Domine)). Dit is noodsaaklik om te weet hoe ons voorvaders sterk gestaan het. Wat daardie dag gebeur het weerklink in 2026 by ons aan die Suidelike punt van Afrika. Na Gillespie opgestaan het, gepraat het, en weer gaan sit het, het Selden opgestaan om die stryd gewonne te gee:

"Met hierdie enkele toespraak het daardie jong man tien jaar van my lewe se leer en werk weggevee".

Verwerp In Suid-Afrika: Registrasie van bevestigde predikante deur die Kommissie vir Kultuur, Godsdiens en Taalregte. Ten spyte van sommige wat nie die gevaar raaksien nie, bid die stille Christelike meerderheid, die sout en lig, die ruggraat van stabiliteit in die Geliefde Land, versprei oor politieke partye, "Gee lig, Here" ("Give light, Lord" Engels; "Sikhanyisele Nkosi" isiZoele; "Letha ukukhanya Nkosi" isiXhosa). In 'n vorige President van die VSA se Intreerede (Openbare Seremonie), het Reagan as Goewerneur van Kalifornië in 1967 in ware demokrasie belowe om die staat van burgers se rug af te kry, soos ons nou wens: "Die voortdurende feit is dat die mense, deur die demokratiese proses, mag kan deleger, en tog beheer daarvoor kan behou... Vryheid is 'n brose ding en dis nooit meer as een geslag weg van uitwissing nie. Ons het dit nie geërf nie; elke geslag moet aanhoudend daarvoor veg en dit verdedig, want dit kom net een keer vir 'n volk. En diegene in die wêreld se geskiedenis wat vryheid geken het en dit toe verloor het, het dit nooit weer geken nie". Ronald Reagan Presidential Library. Amen! Ons vra die Kommissie vir Kultuur, Godsdiens en Taalregte: WIE is besig om al hierdie nonsens aan te spoor? Laat ons bid: Gee lig, Here. Redakteur. Verwys na Kommissie vir Kultuur, Godsdiens en Taalregte Konsep, "self-regulering" van godsdiensleiers en instellings, Artikel 22.

"Met betrekking tot stylkwessies, gaan saam met die stroom, en met betrekking tot beginselkwessies, staan vas soos 'n rots".

Thomas Jefferson (1743 - 1826). Amerikaanse Stigtersvader en derde president, VSA.

DIE BELYDENDE PROFESSOR (THE CONFESSOR PROFESSOR) **"KLA JOU MOEDER AAN – 'N TEOLOGIE VAN REFORMASIE"**

Prof. Johan Janse van Rensburg is vir langer as vyftig jaar in diens van die Here Jesus en het die hele ontplooiing van die geskiedenis van die NG Kerk intens meegemaak. Hy is skrywer van agt boeke en talle wetenskaplike artikels, waarvan meer as vyftig in geakkrediteerde tydskrifte gepubliseer is. Hy verwerf drie doktersgrade en was dosent in Praktiese Teologie aan die Teologiese Fakulteit van die Universiteit van die Vrystaat.

In sy nuutste boek, "Kla jou moeder aan – 'n teologie van reformasie", reageer die professor teologies op uitsprake van ds. Jan Lubbe, voorsitter van die moderamen van die NG Kerk, wat tydens 'n RSG-onderhoud op 23 Julie 2024 gemaak is. Dit is (in sy eie woorde) 'n eerlike poging om die Koning van die kerk en die heil van die NG Kerk te dien.

'n Klag oor bepaalde stellings wat ds. Jan Lubbe tydens die onderhoud gemaak het, is op 10 September 2024 by die Ring van Bloemfontein-Noord aanhangig gemaak. Die media het van die klag kennis geneem en die saak het uiteraard groot aandag geniet. Omdat daar gesuggereer is dat die klag op verdagmakery en leuens gebaseer is en die mediaberigte meesal sensasioneel was, het professor Van Rensburg besluit om sy kant van die saak en sy indrukke van die gebeure in hierdie boek openbaar te maak. Dit is ook ter wille van Christelike integriteit noodsaaklik dat lidmate wat probeer verstaan waarom 'n klag teen 'n leier van die kerk ingedien is, 'n ingeligte mening daaroor moet kan vorm.

In vier-en-twintig kort hoofstukke wissel hy inligting oor sy onsuksesvolle klag van leerdwaling en twee appëlle wat daarop gevolg het, af met belangrike rigtingwysers soos onder andere wat is die

gereformeerde leer, wat sê die Skrif en Kerkorde, en wat is die kerk? Aan hierdie rigtingwysers kan dwaalleringe getoets word.

Ds. Lubbe het opsommend die volgende bewerings gemaak:

1. **Mense wat nie vir Jesus as Verlosser geken het nie, gaan nie noodwendig verlore nie. Abraham word as voorbeeld genoem.**
2. **Die onderskeid tussen die ware en valse kerk word bevraagteken.**
3. **Jesus het nie die kerk gestig nie.**

Elkeen van hierdie bewerings word aan die hand van die Skrif en belydenisskrifte in verskillende hoofstukke behandel met verdere verduidelikings daarby.

Teen die einde (en ook op ander plekke) word geworstel met die vraag hoe die tugliggaam die voorskrifte van die Kerkorde en die voorgeskrewe rangorde van die Woord en belydenis kon eerbiedig en ds. Lubbe steeds onskuldig kon bevind het? Die klag sowel as die appel het immers uitvoerige Skrifverwysings en aanhalings uit die belydenisskrifte en ook kerkordelike aanhalings voorgelê. Die proses en formulering van die bevindinge het in gebreke gebly om aan die Woord en belydenisskrifte reg te laat geskied. Die hooflyne van prof. Janse van Rensburg se besware gaan oor die formulering oor Skrif interpretasie en die verskil tussen ds. Lubbe se interpretasie en die belydenisskrifte se interpretasie. En op verskillende plekke in sy boek lig hy die kern van die probleem uit: dit gaan oor die interpretasie en die gebruik van die Skrif en die belydenisskrifte. “Dit is eenvoudig die hoofrede vir die skeuring in die NG Kerk, wat al hoe groter word.”

Hierdie boek is ‘n wekroep tot lidmate:

“Word wakker, jy wat slaap, en staan op uit die dood, en Christus sal jou lewe verlig.” Wees baie versigtig hoe julle lewe: nie soos onverstandige mense nie, maar soos verstandiges. Maak die beste gebruik van elke geleentheid, want ons lewe in ‘n goddelose tyd. Moet daarom nie onverstandig optree nie, maar probeer te wete kom wat die Here wil dat julle moet doen. (Efesiërs 5:14–17).

Resensie deur dr. Henrietta Klaasing. (Redakteur: Johannes 8v56 wys Abraham se geloof in Christus.)

GELOOF EN GEVOEL – BROWNLOW NORTH **DIE LEER VAN REGVERDIGING DEUR DIE GELOOF** **Die Artikel Waarmee die Kerk Staan of Val:**

Regverdiging deur die geloof was die groot wagwoord van die Hervormers. Dit was hulle oorlogskreet waarmee hulle regverdiging deur werke wat die skatkis (tesourie van inkomste) van die Roomse kerk gevul het, en steeds kosbaar is vir alle mense van vleeslike rede (wêreldse mense), verwerp het. As die Woord van God die hoeksteen van die Hervormers was, was die eerste leerstelling wat hulle op daardie fondament gebou het, regverdiging deur die geloof. Volgens Luther se bekende aforisme (kort gesegde), is dit die artikel waarmee die kerk staan of val

Sosiale Evangelie van Werke:

Onder die beheer van Moderatisme (Sosiale Evangelie) in Skotland, het predikante en mense grootliks teruggekeer na die uitgediende leer van regverdigheid deur werke, in alles behalwe die naam: maar met die vernuwing van die geestelike lewe in die laaste eeu, was hierdie onbybelse dogma weer uit die kerke verdryf, alhoewel dit in sekere distrikte, en in baie gemeentes, en in talle harte en gedagtes dwarsoor die land oorgebly het. Vir hulle was die verkondiging dat 'n sondaar deur vrye genade geregverdig was, inderdaad nuus, en mnr. North het dit met vrymoedigheid en hardop aan hulle verkondig, net soos Luther en Calvin en Knox gedoen het.

Gevoel en Geloof:

Maar hy het 'n ander neiging gevind wat amper onwetend by baie gemeentes waar die verkondiging Evangelies was, ingekruip het, en wat gelei het tot heelwat angs en stremming onder mense met 'n sondelas. Dit het ontstaan uit 'n gebrek aan duidelike geestelike kennis dat regverdiging 'n objektiewe daad is, buite die mens; dat God die goddelose regverdig; dat dit juis die toegang tot die Koninkryk van Genade is, en dat alle bewyse van genade in die hart daarna gesoek moet word, en nie voor dit nie. Mnr. North het baie mense gevind wat deur vrome predikante opgelei en geleer was, en wat hulle eie harte deurgesoek het vir tekens van genade, vir vrome gedagtes en 'n gevoel van toewyding, of hartseer, of blydschap, as gronde van aanvaarding. In plaas daarvan moes hulle eenvoudig na die Kruis gekyk het.*

K. Moody-Stuart, Brownlow North His Life And Work. (Banner Of Truth.)

Redakteur: Charles Spurgeon het gewaarsku teen hierdie ongesonde samesmelting van genade en werke in sy dagstukkies, Morning & Evening October 5de, verwys na Protestantse Reveille Tweede Kwartaal 2016.*

"Berridge het gebid dat hy 'die waarheid wat in Jesus is' sou ken. Die antwoord het dadelik gekom, 'Hou op met jou eie werke; glo net'".

Ds. John Berridge (1716 – 1793).

DIE SOUTPILAAR 'n Venda se Bekering:

Joshua Ndhlovu was 'n Venda vanaf Zoutpansberg, Limpopo. Ds J Bruce van die Presbiteriaanse Kerk in Natal (nou KwaZulu-Natal) het hom in 1896 by my aanbeveel, as my eerste plaaslike Evangelis. Dit is die storie van sy bekering:

"'n Joodse handelaar het my aangestel om 'n span osse te lei op 'n reis na Pietermaritzburg, Natal (KZN). Die ossewa se vrag was velle, ivoor en kameelperdbene. Ons het eendag uitgespan naby Makapanspoort. 'n Lutherse kerk was naby. Terwyl ek in die veldt gesit het, besig om die osse op te pas, het ek 'n klinkende geluid gehoor wat my nuuskierig gemaak het. 'n Plaaslike man het 'n metaalhouer soos 'n omgekeerde beker (die kerkklok) geslaan en mense het van alle rigtings gekom en die kerk binnegegaan. Ek het nie geweet wat 'n kerk was nie, en ook nie vir watter doel dit gebruik was nie.

'n Baie Groot Boek:

"Na almal ingegaan het, het ek nader gekruip en by die deur ingeloer. 'n Plaaslike man in klere het voor al die mense gestaan en uit 'n baie groot Boek in Sepedi gelees. Die storie het gegaan oor 'n vrou wat skielik in 'n soutpilaar verander het (Genesis 19v26; Lukas 17v32). Hy het begin om met die mense te praat oor hierdie storie, en ek was verbaas hoe enige verstandige man so 'n onwaarskynlike storie kon glo. Ek was verbysterd en het weggegaan. Natuurlik was dit nie waar nie? Maar hoe het dit dan in daardie boek beland?

Daardie man het blykbaar geglo dat dit waar was, andersins sou hy nie probeer het om daardie mense te oorreed om dit te glo nie. Daar was niemand met wie ek daaroor kon praat nie. Dus het ek besluit om daarvan te vergeet, maar daardie storie het dag en nag by my gespook.

"Dit het twee maande geneem om Pietermaritzburg te bereik. Toe ek daar aangekom het, was ek verbaas om twee lede van my stam by Messr. Fass & Co se winkel te kry. Hulle was goed geklee en goed gevoed. Hulle het vir my gesê dat hulle elke aand skool toe gegaan het, en geleer het om te lees. Hulle het my aangeraai om in Natal (KZN) te bly en 'n ordentlike inkomste te verdien. Ek het dadelik gedink, 'miskien sal ek by die kern van daardie storie van die vrou wat 'n soutpilaar geword het, uitkom'. Dus, na my werkgewer se wa Howick bereik het op die terugreis, het ek gedros en teruggegaan na Pietermaritzburg.

‘n Vreemdeling het ‘n Deur vir My Oopgemaak:

"Een Sondag het ek in Langmarkstraat geloop en 'n ou man wat op 'n stoep gesit het, het uitgeroep in Sesuto: 'Jong man, weet jy dat net om hierdie hoek is daar 'n kerk vir plaaslike mense, en 'n aandskool?'

"Ek het gedink, dis my kans om van daardie vrou te hoor, en ek het ingegaan. Toe hy die groot Boek opgetel het en dit oopgemaak het, was ek een en al aandag (dit was ds. J Allison), maar tot my teleurstelling het hy nie verwys na die soutpilaar nie.

"Maandagaand het ek na die skool gegaan, maar ek is 'n versigtige mens. Ek het eers ingeloer. Toe ek die onderwyser met 'n groot stok in sy hand gesien het, het ek gesê, 'Nie ek nie, nie as hulle met so 'n stok les gee nie!' Toe ek my vriende vertel het, het hulle geskater van die lag, en gesê, 'Dit is die wysstok waarmee ons dinge op die bord gewys word.'

‘n Keerpunt:

"Ek het geen verduideliking oor die soutpilaar gekry nie, maar ek het gou uitgevind dat ek 'n sondaar was wat 'n Verlosser nodig gehad het. Ek het finaal bekeer en was gedoop, en het die naam Joshua geneem." J.N.

Hy was 'n nederige en getroue Evangelis. Na baie jare se diens by ons Stad-en-Voorstedelike Kampongkerk (City and Suburban Compound Church), het hy op 'n hoë ouderdom by ons Bethanie-sendingstasie in die tuig gesterf.

AW Baker (gebore in Pietermaritzburg in 1856) in Grace Triumphant. Hy was 'n timmerman, prokureur en sendeling. Hierdie veeltalige man het al ons mense liefgehad. Tot vandag toe strek sy

vrygewigheid en voorsorg tot die Protestantse Vereniging, in plek gesit deur ons legendariese mentor, ds. A.H. Jeffrey James. In Pietermaritzburg word die naam Allison steeds vereër in sy ouetehuse.

" Wat is my geheim? Jesus Christus is my Heer en Meester ".

Pastoor William Duma (1907 - 1977). Gebore in die plattelandse heuwelagtige binnelandse gebied van Umkomaas, Suidkus, KZN. Baptiste Kerk, Umgeniweg.

GENADENDAL – TAAK VERRIG

Eerste Protestantse Sendingstasie in Suidelike Afrika:

Ons moes in Januarie 2026 teruggaan na hierdie Tuin van Eden om die ou Peerboom te sien wat in 1738 deur pioniersendeling Georg Schmidt geplant is. Die simboliek van 'n Peerboom hou verband met voorspoed, goeie gesondheid, gemak en langlewendheid, en dit word vereër as 'n heilige boom, volgens die Huidige Boom. Daar is geen twyfel dat Genadendal se Peerboom bewys is as 'n tonikum in sy nalatenskap aan die Christelike Kerk, en spesifiek aan Suidelike Afrika, in terme van sy historisiteit. Dit het mense soos die Skotse digter en afskaffer van die slawehandel, Thomas Pringle geïnspireer, asook die tuinier wat die Saaier van die Saad van die Skrif geword het, Londense Sendinggenootskap se dr. Robert Moffat (en Mary) van Kuruman. Schmidt se Peerboom is nou dood maar staan nog, en praat met ons oor Christus se Opstanding, lewe uit die dood. In plaas van 'n enkele boom is daar nou twee van sy "kinders" wat albei heerlike pere dra (so verstaan ons), wat anders as Eva se vrug vrylik geëet word! Johannes 12v24. Wat 'n edele erfenis wat gelaat is.

Die hoofdoel van die besoek aan Genadendal was om 'n lewende "Testament" te ontmoet, wat ons voorheen gemis het, dr. Isaac H.T. Balie. Hy is die voormalige museumkurator, asook 'n opvoedkundige en die skrywer van "Genadendal – A long walk through the history of the first mission station in South Africa". The main purpose to visit Genadendal was to meet a living "Testament" who we previously missed, Dr. Isaac H.T. Balie, its former museum curator, educator, and author of "Genadendal -

Ons het dr. Balie op die stoep van sy huis gekry. Ek het my hand uitgesteek en gesê, dr. Balie, neem ek aan? (Dr. Balie, I presume?) Om te hoor hoe hy Pringle se gesalfde gedig opsê is ‘n seen. My hart was vol. Taak verrig! Craig Hounsom.

GENADENDAL MUSEUM GEDIG

In die eerste paar maande van 1824 moes die Skotse digter en afskaffer van die slawehandel, Thomas Pringle onverwags in Genadendal bly na hy van sy perd geval het en sy been gebreek het. Wat as teenspoed begin het, het gou ‘n seisoen van stille bepeinsing in die Vallei van Genade geword.

Hier, tussen die kabbelende strome, die sagte gekoer van duiwe en die standvastige teenwoordigheid van die ou peerboom wat die patriarg Georg Schmidt vroeër versorg het, het Pringle ‘n gemeenskap teëgekom wie se gees hom diep geraak het. Hier in hierdie genesende landskap het hy die volgende gedig geskryf – ‘n getuigenis van die rustigheid, veerkragtigheid en sielvolle skoonheid van Genadendal:

**This quiet ‘Vale of Grace’, to list the sound
Of moaning brooks and mellow turtles, round
The patriarch Schmidt's old consecrated tree;
To hear the hymns of solemn melody
Rising from the sequester'd burial ground;
To see the heathen taught — the lost sheep found,
The blind restored — the long oppress'd set free.
All this I've witness'd now — and pleasantly
Its memory shall in my heart remain.”**

**(In veraf Europa het ek dikwels verlang
Om hierdie stil ‘Vallei van Genade’ te sien,
Om na die geluid van kabbelende strome en koerende tortelduiwe te luister,
By die patriarg Schmidt se heilige ou boom;
Om die plegtige gesange te hoor
Wat van die afgeleë begraafplaas kom;
Om te sien hoe die heidene geleer word –
Die verlore skaap gevind, die blinde wat sien –
Die mense wat so lank onderdruk is, nou vry.
Ek het alles nou gesien, en
Die goeie herinnering sal in my hart bly.)**

Twee eeue later, bestaan die landskap nog – sy kontoere onveranderd en sy gees onmiskenbaar. Genadendal hou aan om almal te verwelkom wat op soek is na stilte, geskiedenis en die stille genade wat Pringle se hart gevang het.

[#ValeOfGrace](#) [#Genadendal](#) [#SouthAfricanHeritage](#)

"GODVRESENDHEID EN GOEIE GEVOLGE"* **OM SPREUKE TE VERSTAAN**

Prof. Raymond Potgieter NWU.

Spreuke is een van die drie algemeen erkende boeke in die Protestantse tradisie wat Bybelse wysheid bevat. Dit is nie 'n maklike boek om te lees nie. Min mense lees hierdie hele boek. 'n Mens is eerder geneig om uit die skatkis van wysheid te haal. Jy sal gou vind dat in sy pittige gesegdes 'n direktheid is waarmee leefstyle ondersoek word en wat min mense vryspring.

Omdat Spreuke nie soos ander Bybelboeke wat die ontwikkeling van die narratief toelaat is nie, moet die leser Godgegewe riglyne soek om dit te kan begryp. Daar is 'n klomp van hierdie ingeboude hermeneutiese hulpmiddels wat begrip help. Party van hierdie hulpmiddels strek oor die boek self terwyl ander betrekking het op meer spesifieke dele of uitgesoekte spreuke. Vir hierdie kort studie, sal ons onself beperk tot die wyer of omvattende begrip van Spreuke.

1. Die omvattende tema om Spreuke te verstaan is 'n lewe wat verstandig geleef word, 'n blywende getuigenis van die vrees van God.
2. 'n Generiese verdeling. Spreuke 1-9 lê die grondslag om 'n Godvresende lewe te lei. Hoofstukke 10-31 gaan oor die lys van handeling wat met die daaglikse lewe geassosieer word.
3. Daar is drie hoofsaaklike gewone karakters in die daaglikse lewe. Hulle word duidelik geïdentifiseer as die wyse mens, die dwaas en die eenvoudige mens.
4. Die rol van geslag soos ontwikkel in Vrou Wysheid en Vrou Dwaasheid verduidelik die keuses wat gemaak word.
5. Die slot is die werklikheid van die vrome lewe van die mens, die Deugsame Vrou, wat Spreuke afsluit.

These are the hermeneutical tools to focus on.

The two women, Lady Wisdom and Lady Folly, are of course personifications, a common literary tool. They mainly feature together in Proverbs 1-9. Now why is gender so important? Because the same section in Proverbs and beyond makes much of parental influence when counselling children. Parents are seen as seasoned in godly living, who have experienced the tempting invitations of Lady Folly but rather responding to the invitations of Lady Wisdom. Both women are portrayed as resident in the most prominent place in the city, suggesting their influences run deep within the fabric of society. The one promoting abandonment of wisdom with seductive invitations to folly, the other to wisdom that leads to the fear of the LORD and life's treasures more precious than anything material possession could ever offer.

Reading Proverbs 1-9 soon leads to the simple conclusion: responding to one of the women leads to destruction, the other to life.

Proverbs 10 following then allows the reader to discern the calls to respond to the fear of God or to see the responses and consequences of those whose life choices choose folly. A repudiation of the wisdom that comes from the fear of God. To that end the focus is on three characters which engage with the hundreds of pithy scenarios given.

Those who respond to the cries of Lady Wisdom and Lady Folly are discerned as:

1. **The Wise person:** one who fears God and hates evil and is resolutely determined to follow His ways.
2. **The Fool:** a person who knowingly chooses to manipulate truth through lies, greed, sensuality and so on. A person who carves his own lifestyle to suit himself and who might sometimes accommodate God.
3. **The Simple person:** indeterminate, sitting on the fence. Refuses to engage either in wisdom or folly. A person who resists commitment preferring isolation to accountability.

Nabal husband of Abigail

Ons ontmoet ook hierdie drie persone in hulle gesprekke met hulle ouers. In Spreuke 31 sien ons die vrou, 'n vrou van waarde, as 'n onmiskenbare uitbreiding van Vrou Wysheid, sigbaar en beskikbaar vir haar kinders, haar man, haar werkers en die gemeenskap. Daar het die eenvoudige te doen met ouerlike verpligting, en die dwaas met sigbare keuses wat eindig met godvresendheid en 'n leefstyl wat daarmee gepaard gaan wat die vrees van God weerspieël. Die wyse mens word aangemoedig en hou aan om die raad van wyse en vrome ouers te soek. Wie op hulle beurt ook as 'n voorbeeld vir ander dien.

Raymond Potgieter. (Redakteur. "Laat die Woord van Christus ryklik in alle wysheid in jou woon." Spurgeon.*)

"Eendag toe Jesus langs die see van Galilea loop, het Hy vir Simon en Simon se broer Andreas gesien waar hulle besig was om werpnette in die see uit te gooi. Hulle was vissers van beroep".

Markus 1v16 (Matteus 4v13 - 22, Markus 1v16 - 20, Lukas 5v27 en Johannes 5v38).

DIE UITVERKORENES

"Eendag toe Jesus langs die see van Galilea loop, het Hy vir Simon en Simon se broer Andreas gesien waar hulle besig was om werpnette in die see uit te gooi. Hulle was vissers van beroep".

Markus 1v16 (Matteus 4v13 - 22, Markus 1v16 - 20, Lukas 5v27 en Johannes 5v38).

"Jesus het nie oor die algemeen Sy apostels vanuit die godsdienstige stelsel gekies nie. Sy eerste dissipels was meestal van die sekulêre wêreld. Nie omdat God nie vertrou gehad het in diegene wat godsdienstig was nie. Dis net omdat die meeste mense wat deel was van die godsdienstige stelsel, nie enige vertrou in God gehad het nie.

"Een van die mees algemene foute wat godsdienstige mense maak is om vertrou in hulself te hê. Hulle dink dat God hulle sal gebruik weens hulle groot heiligheid of spesiale geestesgawes."

Ingedien deur Herman Voight. LW. Protestante waardeur leer wat deur die Woord van God en gebed geheilig is. Charles Hodge (1797 - 1878) het gesê met betrekking tot 1 Korintiërs 1v22, dat dié wat wondertekens soek en dié wat wysheid soek twee permanente klasse van mense is. God bewaar ons, dat ons nie kenners van fyn teologie is nie!

Redakteur se kommentaar: Die kort artikel oor Genadendal wat hierdie stuk voorafgegaan het, ondersteun die voorbehoud hierbo: Georg Schmidt, die Morawiese pioniersending hier was voorheen 'n slagter. Sy bevestiging was teengestaan deur die plaaslike predikante, wat hom uiteindelik gedwing het om die land te verlaat. Protestante wat 'n Protestant opsy geskuif het, wat daarna gevindikeer is, en wat 'n vrome afkoms het wat gewortel is in die edele lewens van graaf Nicholas von Zinzendorf van Herrnhut, Sakse, Christian David, David Nitschmann, Tsjegge, Petr Chelcicky, Jerome van Prague, en

Jan Hus, wat deur John Wycliffe, die Engelse Kerkhervormer en "Oggendstêr van die Hervorming", beïnvloed was. Die Heilige Bybel, die Woord van God van die Profete en Apostels, is die "Handboek" van hulle Christelike geloof se roeping. Die priesterskap van alle gelowiges, 'n beginsel van ons leerstelsel, moet nie weggevee word deur die duiwel se agente, ekklesiasties of sekulêr, nie. Hierdie Paasfees se herinnering aan ons Here Jesus se versoeningsdood, verbied rang.

"Die Koninkryk van God is immers nie 'n saak van praatjies nie, maar van krag", 1 Korintiërs 4v20.

"Christus, die Seun van God, het my gestuur deur die middernagtlike lande: my die magtige ordening van die deurboorde hande (Christ, the Son of God hath sent me. Through the midnight lands; Mine the mighty ordination. Of the pierced hands)". Frances Bevan (1827 - 1909), 'n Anglikaanse biskop se dogter, het Duitse piëtistiese gesange vertaal.

GEREFORMEERDE KERK IN SUID-AFRIKA STAAN VOOR UITDAGINGS

Ds. Gerben Meijer het namens die Gereformeerde Kerke Suid-Afrika, GKSA, groete gebring aan die 2025 Sinode. Hy het genoem dat die twee denominasies 'n verhouding gehad het sedert beide denominasies se bestaan, vir meer as 150 jaar. "Die CRCNA se betrokkenheid in Afrika is iets wat ons koester en wat na aan ons harte is."

Meijer het ook genoem dat al die GKSA se ekumeniese verhoudinge geraak sal word deur sy besprekings in verband met die bevestiging van vroue in die ampte van predikant en ouderling. "Tydens ons sinode in 2023 het ons besluit om ekumeniese eenheid met julle kerke te behou. Dit beteken dat ons 'n algemene leer, diens en tug deel. Ons het egter bedenkinge oor die besluite wat deur kerke geneem is, wat vroue toelaat om in die amp van predikant en ouderling te dien." Die GKSA het 'n komitee wat ondersoek hoe om te reageer op kerke wat aangehou het om vroue as ouderlinge te bevestig. "Die besluit wat tydens ons sinode in 2026 geneem is, sal natuurlik ons verhoudinge met kerkverenigings in ander lande raak." Die GKSA staan voor baie van dieselfde uitdagings wat kerke in Noord-Amerika het: toenemende sekularisasie, immigrasie, politieke onsekerheid, kwynende lidmaatskap en interne verdeeldheid. "Ten spyte van hierdie struikelblokke, is ons nog dankbaar vir die Here se seëninge en is daartoe verbind om Hom met blydskap en dankbaarheid te dien," het Meijer gesê. "Ons het ons toewyding aan evangelisasie, kerkplanting en die groei van die kerk hernieu." Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika het omtrent 70,000 lede en 382 gemeentes.

Synod 2025, die jaarlikse algemene vergadering van die Christian Reformed Church in North America, is op Junie 13-19 op Redeemer University se kampus in Ancaster, Ont. gehou. Kry daaglikse dekking by The Banner by TheBanner.org/synod. Besoek crcna.org/synod vir die agenda, raadgewende verslae, en opnames van volle sittings, en om in te teken op die daaglikse Synod News epos.

Oor die skrywer

- Gayla Postma het in 2020 afgetree as nuusredakteur vir The Banner.

"Enigiemand wat sy leer oor die Skrif afhanklik maak van die historiese ondersoek van sy vorming en struktuur, begin reeds om sy getuienis te verwerp, en het nie vertroue in die Skrif nie".

Dr. Herman Bavinck (1854 - 1921), Nederlandse teoloog, aangehaal deur Wallisser, prof. Hywell Jones, wat beklemtoon dat dit onmoontlik is om Bybelse gevolgtrekkinge oor anti-Bybelse vooronderstellings te maak. Die ontwikkeling van moderne vooronderstellende apologetiek word aan Hollands-Amerikaanse Gereformeerde teoloog, Cornelius van Til (1895 - 1987) toegeskryf.

PAS OP VIR DIE ORALITEITSBEWEGING (E.S. WILLIAMS)

"Inleiding: Oor die afgelope tien jaar of so was daar 'n radikale verandering in die manier waarop die Evangelie verkondig en geleer word. Die nuwe manier waarop die Evangelie geleer word, word storievertelling genoem, en die beweging agter storievertelling word die 'Oraliteitsbeweging' genoem. Dit word die Oraliteitsbeweging genoem omdat dit beoog om aan die behoeftes van mense wat nie kan lees nie en dus bekend staan as 'mondelinge leerders', te voldoen. Die Oraliteitsbeweging beweer dat die beste manier om mondelinge leerders met die Evangelie te bereik is deur om hulle Bybelstories te vertel." The Bible League Quarterly (Verenigde Koninkryk).

Redakteur se Kommentaar:

Die publikasie sê verder dat hierdie beweging grootliks die produk is van die Lausanne Movement for World Evangelization, wat deur Billy Graham, John Stott en ander vooraanstaande Evangeliese leiers gestig is (en sekerlik met die beste bedoelinge, aanneembaar as 'n hulpmiddel, tog wawyd oop vir misbruik en sonde deur menslike inmenging en subjektiewe interpretasie).

Dus hou die Bible League se argument oor die Oraliteitsbeweging verband met sy gebruik van die vertelling van Bybelstories, waar die eenvoudige leer van die Skrif versag word, bv. sonde word

vervang met 'n verbloemende uitdrukking, 'n woord wat nie so aanstootlik is nie. Hierdie politieke korrekte era is tevrede om die struikelblok van die Kruis te verwyder, en die eenvoudige leer van die Bybel, die skriftelike Woord van God. Die Dinamies-Ekwivalente fout! Met die opskiet van kerkdenominasies oor die afgelope generasie, wat deur godsdienstige modes beïnvloed is, het ons Woord van Geloof (Word of Faith), die Welvaarts-“evangelie”, Toronto Blessing, Hillsong, en Bethel-leerstellings gehad, en die sage gaan voort. Waarheen nou? Baie mense wat deel is van sulke bewegings is lief vir die Here, maar besef nie watter invloed die hiptoniese atmosfeer van 'n skare, of musiek, en selfs woorde het op stemminge nie:

"Wys my 'n Kerk se liedere, en ek sal vir jou hulle teologie wys".

Gordon Fee, aangehaal deur dr. Chris Molyneux.

Ons wens langdurige redakteur, ds. John Thackway, en Bible League Quarterly geluk met die mylpaal van die 500ste uitgawe in 2025, alhoewel die publikasie wat in 1900 gestig was, nie aanvanklik kwartaalliks was nie. Die Bible League Trust was op 3 Mei 1892 gestig, maande na C.H. Spurgeon se ontydige dood op 31 Januarie 1892. Getroue dienaars van die Here het die gaping gevul deur hulle assosiasie met die bediening, insluitend die vrome ds. E.J. Poole-Connor, wat tien jaar oud was toe hy Spurgeon se hand buite die Metropolitan Tabernacle geskud het, en S.M. Houghton, skrywer. Twee artikels wat in die Protestantse Reveille verskyn het, was al in die Quarterly, naamlik Die Profetiese Woord (Januarie - Maart 2022), en Christianity and Liberalism (Julie - Augustus 2023).

"Dit is nie die baie jare wat verstandig maak en aan oumense insig gee in wat reg is nie."

Job 32v9.

"In die Middeleeue was vryheid van denke onderdruk deur die Inkwisisie, maar die moderne manier is baie meer doeltreffend. Sit... kinders... onder die streng beheer van deskundiges wat deur die staat aangestel is, dwing hulle om skole by te woon waar die hoër strewes van die mensdom verpletter word, en waar gedagtes vol is van die Materialisme van die dag, en dit is moeilik om te sien hoe selfs die stukkie van vryheid kan bestaan."

Dr. J. Gresham Machen, Christianity And Liberalism (1923) wys agtersig en voorkennis. Dit is vandag net so relevant, wat party mense ontgaan. Die Roomse Inkwisisie, 1542, was die wrede vervolgingsarm van die Vatikaanse “Tolhek” na die Hemel, wat begin is om die verspreiding van Protestantisme te bekamp. Marteling, verbranding en geweld, die kuns van die Jesuïte!

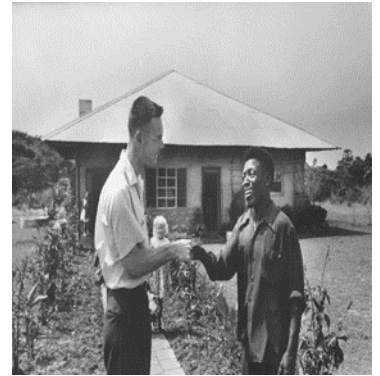
DIE LAS EN HITTE VAN DIE DAG

MARY MOZLEY – PIONIERSENDELING ONDER KONGO SE LOGO (LOGOA) MENSE

Die uitdagings van vroeë vertaling, en nie net mondelinge onderrig nie:

"ABA, 29 November 1919. ('n Brief wat geskryf is.)

"Jy het 'n paar vrae (oor die taal). Die taal lyk ongetwyfeld swak in vergelyking met beskaafde en oeroue tale, maar dit is steeds in die vormingsproses, en ek glo dit is ryk, alhoewel dit natuurlik te kort skiet met betrekking tot Bybelse woorde en uitdrukkings, bv. 'heilig', 'regverdiging', 'geloof' ens, ens. Hierdie en baie ander moet opgebou word, van ander tale of deur om plaaslike idioome of woorde aan te pas om uiting te gee aan die gedagte en dit dan uit te brei in die verduideliking en leer.

"Die hoop is dat die waarheid wat in die lewens van plaaslike Christene uitgeleef en ervaar word, die dieper voller betekenis van hulle eie idioom geleidelik sal inbring, of andersins die vreemde woord vir hulle eg sal maak. Die waarheid is groter as die uitdrukking daarvan, en ek vermoed ons erken sy dieper betekenis wanneer ons dit sien in die lewe van Christus, wat die Waarheid is, en na Hom in die lewens van dié wat Hom geheel en al dien. Ons het sekerlik die uitdrukking nodig, maar selfs dan vind ons die groot Realiteit bo enige woord of uitdrukking wat uitgedink word." Mary Mozley (1887 - 1923), Afrika Binnelandse Sending (Africa Inland Mission). Sy het in die liefde volhard tot haar vroeë dood. Afrika het hierdie pioniere ryklik vergoed deur om as bewaarders die geloof te behou, bv. GAFCON.

Mary Mozley was 'n mediese verpleegster/sendeling. Die Christelike Kerk salueer almal wat soos st. Lukas, die geliefde geneerheer, hulle mediese vaardighede aan die voete van die Groot Geneesheer, Jesus, neergelê het, en die mensdom oor die algemeen, en spesifiek Afrika, wat so vatbaar vir tropiese siektes is, gedien het. Johannes 15v13 sê dat niemand groter liefde as dit het nie: dat die Here Sy lewe vir ons afgelê het. Deur die eeue heen het ander in Sy voetspore gevolg, gelei deur die Heilige Gees en

Sy Woord, die Bybel. Die magtige God, ons Vader, besit die vee op berge by duisende en voorsien.
Psalm 50v10.

**"Die vatte wat nader aan die fontein van genade is, is die volste. Hoe meer Christus se
heerlikheid aanskou word, hoe meer word mense verander."**

William Bagshawe (1628 - 1702) oor 2 Korintiërs 3v18.

ZACCHAEUS AND ME (SAGGEUS EN EK)

Engelse gedig deur: *Ann Scarborough Moore*

**You scrambled up the tree to see
the Teacher passing by;
I scrambled up beside you
hoping that I might be seen.**

**The Teacher stopped and looking up,
He asked you to come down
and entertain Him in your home –
He didn't notice me,**

**the more respectable by far,
who'd never bowed to greed,
extorted taxes from the poor
or played the sycophant**

**in hopes of a promotion
from Roman Powers That Be.
I could have raged till Sabbath Day
on my self-righteous rant,**

but as I perched on high, the crowd
dispersing as the dusk
settled over Jericho,
the insight dawned on me

that all the affirmation
I had craved and not received,
hinged on: did I climb the tree
to see, or to be seen?
(Jy het teen die boom opgeklouter
om die Leermeester te sien verbygaan;
ek het langs jou opgeklouter
met die hoop dat ek ook gesien sou word.

Die Leermeester het gestop en opgekyk,
en jou gevra om af te kom
en Hom in jou huis te onthaal –
Hy het my nie raakgesien nie,

ek, verreweg die mees respektabele,
wat nooit voor gierigheid geswig het nie,
nooit belasting van armes afgedwing het nie,
nooit te vleierig was nie

met die hoop op 'n bevordering
van die Romyse owerhede.
Ek kon tot die Sabbatsdag voortgewoed het
met my selfvoldane tirade,

maar terwyl ek hoog in die takke gesit het,
en die skare uiteen gegaan het
terwyl die skemer oor Jerigo neergesif het,
het dit tot my deurgedring

dat al die bevestiging
waarna ek gesmag het en nie ontvang het nie,
op een ding neergekom het: het ek die boom geklim
om te sien, of om gesien te word?)

Paasfeesgedagte oor ons Here Jesus Christus as die perfekte en sondelose Paaslam:

"Dit was 'n geheimsinnige en bonatuurlike donkerte. Ons moet sê, en ons kan niks meer sê nie, dat dit die natuur was wat meegevoel gehad het met die Kruisiging van sy Here".

J.R. Miller D.D. (1840 - 1912) VSA, oor die teksvers Lukas 23v44.

DIE EINDE.

“Die Here het die Woord laat hoor – die vroue wat die goeie tyding gebring het, was ‘n groot skare.”

Psalm 68v11 (1933 vertaling)

THANK YOU FOR YOUR PRAYERS.

Editor	: Rev. Craig Hounsom
Chairman	: Dr Kenny Allen
Translator into Afrikaans	: Lydia Koetzee
Website	: Reveille Archive Netwise MultiMedia
Email	: reveille@protestant.co.za
